

DAGENS FRÅGOR

Statsverkspropositionen

När detta skrives, har det inte varit möjligt att ägna årets statsverksproposition någon ingående analys. Men det allmänna intrycket skulle säkerligen inte bli annat vid en sådan än det blir vid en mera flyktig granskning. Skattetrycket hålls uppe på en mycket hög nivå, den offentliga sektorn expanderar snabbt, och staten och kommunerna prioriteras på kapitalmarknaden på näringslivets bekostnad.

Redovisningen för det beräknade utfallet av den nu löpande budgeten visar hur kapitalt finansministern återigen tog fel, när han förra året för riksdagen framlade sin utredning om statsverkets tillstånd och behov. Statsutgifterna kommer under budgetåret 1961/62 att bli ca 190 mkr högre än enligt beräkningarna i statsverkspropositionen för ett år sedan. Detta sammanhänger bl. a. med utgifterna på tilläggsstater samt nyligen beslutade höjningar av barnbidragen, studiebidragen och folkpensionerna. Å andra sidan ökas också statsinkomsterna, men med ca 890 mkr. Det beror framför allt på att inkomstskatten kommer att ge 300 mkr och omsättningsskatten 450 mkr mera än som beräknats. Överskottet på driftbudgeten ökas från det av finansministern förra året antagna beloppet 1 070 mkr till 1 770 mkr eller således med ca 700 mkr, en stegring som motsvarar inte mindre än 8% av det i beräkningarna i statsverkspropositionen för 1961/62 upptagna beloppet för skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse.

Även om vi begagnar oss av finansministerns metod att slå ihop driftbudgeten och kapitalbudgeten till en totalbudget, blir resultatet anmärkningsvärt. För ett år sedan antogs, att denna totalbudget skulle visa ett underskott å 470 mkr; det blir i stället ett överskott på 160 mkr! Vi betalar följaktligen i skatter så stora sammanlagda belopp, att statsinkomsterna förslår till att täcka, inte bara årets löpande utgifter utan även alla de investeringar som staten gör för olika ändamål, bland annat för anläggningar och dylikt som kommer efterföljande generationer till godo. Ja, inte bara det. Staten tillgodoräknar sig därutöver en vinst på skattebetalarnas bekostnad. Kalla det för socialisering eller inte — men ivern att begränsa de enskilda medborgarnas ekonomiska rörelsefrihet och vidga statens ekonomiska anspråk är påtaglig.

Någon kursändring är inte att vänta under budgetåret 1962/63, låt vara att det mot bakgrunden av de erfarenheter vi fått av finansministerns förmåga att bedöma utvecklingen är omöjligt att veta, i vilken grad och åt vilket håll hans beräkningar kommer att slå fel.

Det gjordes i höstas ett stort nummer av det av socialdemokraterna och centerpartiet i hemlighet förberedda och sedan genomtruffade s. k. skattesänkingsförslaget. I själva verket innebar det, som vi vet, inte något annat än vissa omfördelningar av skatterna från kommunala till statliga och från direkta till indirekta, givetvis kombinerat med ökning av penningbidragen till barnfamiljer och folk-

pensionärer. Någon sänkning av det totala skattetrycket medförde detta inte. Under nästa budgetår beräknas också statsinkomsterna komma att öka i ungefär samma takt som förut, nämligen från 17 970 mkr med 850 mkr till 18 820 mkr. Mot detta står en ökning av statsutgifterna på driftbudgeten från 16 200 mkr med 1 124 mkr till 17 324 mkr. Hänsyn har då inte tagits till erfarenhetsmässigt tillkommande utgifter i form av tilläggsstater och anslagsöverskridanden, exempelvis till följd av lönehöjningar för de statsanställda. Vidare har regeringen för avsikt att framlägga förslag om förbättring av invalidpensioneringen, för vilket något belopp icke upptagits i föreliggande förslag till stat. Att detta kan komma att öka utgifterna med några hundra miljoner utöver vad som nu beräknats är tydligt, men det är väl inte alldeles utslutet att ökningen av de nominella inkomsterna i samhället motväger detta genom att ge en ökning av statsintäkterna utöver vad som beräknats.

Den väsentliga delen av utgiftsökningen hänför sig till den redan beslutade höjningen av barnbidragen, höjningar av studiebidragen och folkpensionerna samt vissa reformer av moderskapsförsäkringen och uppgår i nu berörda hänseenden till sammanlagt 575 mkr. Av detta belopp kommer på socialförsäkringarna 307 mkr utöver automatiska utgiftsstegringar under denna post å 92 mkr. Detta sammanhänger bl. a. med att regeringen har för avsikt att 1962 höja folkpensionsbeloppen i betydligt hastigare takt än som av statsmakterna på sin tid beslöt med sikte på en jämn stegring upp till den för 1968 fixerade målsättningen.

Om man bortser från tillkommande nya utgifter till vilka hänsyn inte tagits i föreliggande budgetförslag, räknar finansministern med ett överskott

på driftbudgeten för 1962/63 å 1 500 mkr. Efter tillägg därtill av 25 mkr, motsvarande viss återföring från budgetutjämningsfonden av kommunal-skattemedel, samt å andra sidan efter avdrag av viss ökning av rörliga krediter samt medelsbehovet på kapitalbudgeten, sammanlagt 1 480 mkr, skulle totalbudgeten utvisa ett överskott å ca 20 mkr. Detta kan komma att förbytas i ett underskott på några hundratals miljoner kronor, men om inkomstutvecklingen underskattas denna gång i samma grad som förut kan resultatet, som förut antytts, bli det motsatta. Här om är för tidigt att uttala någon mening.

Hur det går beror på den allmänna ekonomiska utvecklingen. Man får nog säga att finansministerns försök till bedömning av denna fråga är det svagaste partiet i propositionen. Han talar än om fortsatta inflatoriska risker i Europa och vårt land, än om relativt hygglig balans, och än om möjligheterna till konjunkturförsämring. Han vill med sin finanspolitik tydligen möta alla dessa tendenser på en gång. Skattetrycket och kreditregleringar etc. bibehållas för att hindra ekonomisk överhettning. Å andra sidan ökas de offentliga investeringarna i föregivet syfte att kompensera en befarad minskning av de privata. Det mest anmärkningsvärda i finansministerns försök till bedömningen av utvecklingen är att han knappast berört följderna för vårt näringsliv av den pågående ekonomiska integrationen i Europa inom ramen för EEC och alls icke diskuterat vilken betydelse det relativt höga kostnadsläget i vårt land kan få för våra möjligheter att upprätthålla konkurrensen med utlandet och det fortsatta framåtskridandet. I stort sett innebär den nu framlagda propositionen, att regeringen ämnar fullfölja sin av ideologiska skäl betingade politik: höga skatter, en om-

fattande statlig bidragsgivning till vissa folkgrupper, en fortsatt utvidgning av den offentliga sektorn samt ingripande regleringar på kredit- och kapitalmarknaderna för att i möjligaste mån hindra, att »planhushållningen» störes av ekonomiskt betingade reaktioner inom den del av den fria sektorn som vi alltså har kvar.

Grundlagen och EEC

I en intresseväckande understreckare i Svenska Dagbladet har docent Gustaf Petrén nyligen behandlat den intrikata frågan, om ett svenskt inträde i EEC med tanke på Romtraktatets regler om överstatlighet kan förenas med vår grundlags bestämmelser. Under hänvisning till de grundläggande föreskrifterna i regeringsformen beträffande kompetensfördelningen hävdar Petrén, att så knappast kan ske. I RF § 4 stadgas om konungens rätt att allena styra riket, i RF § 57 fastslås, att beskattningsmakten tillkommer riksdagen allena och i RF § 87 finns regler om att lagstiftningsmakten tillhör konung och riksdag gemensamt. Dessa bestämmelser skulle komma att stå i direkt strid med den kompetens, som Romtraktaten ger såväl ministerrådet som kommissionen att meddela förordningar, vilka äger allmän giltighet och är omedelbart tillämpliga i alla medlemsstaterna. Svenska myndigheter och medborgare skulle i vissa hänseenden bli direkt bundna av EEC-organens beslut. Petrén anser det också tveksamt, om de regler, som ger EEC-domstolens domslut omedelbar rättskraft i medlemsländerna, är förenliga med regeringsformen. Svenskt medlemskap i EEC utan samtidig förändring av våra grundlagar borde därför enligt Petrén vara uteslutet. Även i händelse av en associering är med sannolikhet en grundlagsändring nödvändig. Det kan

förväntas, att Sverige i vart fall måste överlåta rätten att bestämma om tulltariffen på EEC:s organ, och det synes även troligt, att Sverige i andra hänseenden måste underkasta sig EEC:s förordningsmakt, varför ett associationsavtal knappast kan ratificeras med nu gällande grundlagsbestämmelser. Följaktligen efterlyser Petrén en grundlagsändring med den innebörden, att i vår grundlag införs regler, som ger möjlighet att under vissa förutsättningar på överstatliga organ överföra maktbefogenheter, som nu tillkommer konung och riksdag. För sådana beslut bör krävas särskilda garantier, t. ex. en kvalificerad majoritet av $\frac{3}{4}$ eller $\frac{5}{6}$ av riksdagens ledamöter eller folkomröstning i någon form.

Frågan om att avstå viss del av rikets suveränitet har aktualiserats genom tillkomsten av internationella organisationer under senare tid. Problemställningen saknade självfallet allt intresse vid tillkomsten av regeringsformen 1809. I riksdagen har emellertid vid två tillfällen, 1950 och 1953, framförts motioner med krav på ändring av grundlagen, så att konungen med riksdagens samtycke gavs möjlighet att ingå överenskommelser, som inskränkte suveräniteten och överförde befogenheter på överstatliga organ. Motionerna avslogs emellertid.

Behovet av dylika regler har också uppmärksamrats i flera av de författningar, som tillkommit efter andra världskriget. Danmarks grundlov av 1953 ger möjlighet för folketinget att med $\frac{5}{6}$ majoritet överföra annars grundlagsenliga befogenheter på internationella organ. En alternativ möjlighet finns att genomföra sådana beslut genom folkomröstning. I Norge skall snart en vilande grundlagsändring med liknande innebörd behandlas. Den västtyska författningen för-

utses nödvändigheten av att kunna överföra »Hoheitsrechte» på internationella organ, och även i den italienska författningen har frågan beaktats. Det finns all anledning att instämma i docenten Petréns beklagande av de svenska statsmakternas inaktivitet och bristande förutseende på detta område.

Än mera beklämmande är tendensen i Sverige att gång efter annan söka kringgå grundlagens bestämmelser, som betraktas som föråldrade och stundom till och med ointressanta. För rättssäkerheten i sin helhet inger en sådan utveckling allvarliga farhågor. Denna tendens att kringgå eller ignorera grundlagens föreskrifter har redan tidigare varit aktuell vid internationella överenskommelser. Vid Sveriges anslutning till FN ifrågasattes aldrig i riksdagen, huruvida FN-stadgan var förenlig med 1809 års regeringsform, trots att denna utgår från oinskränkt svensk suveränitet (t. ex. RF § 78) och lägger rätten att besluta om krig och fred i konungens händer (RF § 12). Det kan också diskuteras, huruvida t. ex. andan i Europarådets stadga är förenlig med vår grundlag. Från allmän och politisk synpunkt har givetvis de internationella överenskommelser, som ingåtts tätt sig i hög grad tilltalande och självfallet kommer Sveriges anslutning till EEC att hälsas med stor glädje. Detta ger dock icke någon anledning att blunda för de konsekvenser, som ett medvetet ignorande av grundlagens regler kan medföra. Alla skäl talar för att fasta regler utbildas för tillvägagångssättet vid överförande av befogenheter på överstatliga organ. En grundlagsändring av sådan innebörd kan undanröja en av de mest besvärande bristerna i harmonien mellan grundlagen och den politiska verkligheten. Men det brådskar onekligen!

Remissdebatten

1962 års remissdebatt i Sveriges riksdag var på få undantag när en bedrövlig tillställning. Den framstår som torftigare än de flesta i mannaminne. Den företedde bilden av en självgod, maktäst och trångsynt regering och en splittrad, delvis håglös och kraftlös opposition. Man känner sig snarast benägen att instämma med de socialdemokratiska landsortstidningar, som frågar sig om det överhuvudtaget är någon mening med en remissdebatt av denna typ. Vem har någon glädje av en debatt som under timtal mal tomning med den gamla politiska pratkvarens boss och sådor, vilka förvisso inte blir kärnfullare av att utfyllas med den nationalekonomiska gallimatias, som inte bara inom centerpartiet gäller för högsta politiska visdom. Ibland får man en känsla av att talarna, som läser högt ur sina långa manuskript, talar i sömnen. Det vore i och för sig en mycket naturlig reaktion, men det kan inte undgås att den smittar av sig på åhörarna.

Debattens kvalitet förhöjs inte av att TV nu definitivt underlagt sig riksdagen. Det innebär visserligen att andra kammaren — till skillnad mot vid remissdebatterna för några år sedan — kan uppvisa fler fyllda än tomma bänkar, men den kroppsliga närvaron ger dessvärre ingen garanti för andlig lyftning. Till följd av TV-sändningen sker tvärtom en uppvisning i demagogi, som måste bidra till att undergräva riksdagens redan tidigare inte alltför grundmurade anseende. De värsta förlöpningarna härvidlag begicks denna gång av de såta stallbröderna hrr Hedlund och Erlander, men inget parti torde kunna förklara sig helt utan skuld.

Det mest vägande inlägget i årets remissdebatt gjordes glädjande nog av den nye högerledaren, professor

Gunnar Heckscher. Inte blott i jämförelse med den ganska svaga generalrepetitionen vid höstriksdagen var premiären som partiledare i remissdebatten en klar framgång. Han höll ett klokt, väl avvägt och väl framfört anförande, där han inte väjde för de svåra frågorna, men samtidigt undvek att ställa dem på sin spets på ett sätt, som skulle omöjliggöra samförstånds lösningar. En av de mest självständiga och frispråkiga socialdemokratiska landsortstidningarna skrev efter debatten, att även en motståndare måste medge att hr Heckschers tal var skickligt och elegant. Här framträdde en oppositionsledare av format, med förmåga att formulera ett alternativ till regeringens politik och att vinna intresse för det. Hr Ohlin, fortsatte tidningen, är formellt oppositionens ledare, men hr Heckscher är dess största tillgång och att detta nu blivit klart var remissdebattens största behållning.

Det finns ur konservativ synpunkt inte det ringaste att invända mot denna socialdemokratiska karaktäristik.

Tyngdpunkten i hr Heckschers anförande låg i hans formellt hovsamma, någon gång skämtsamma, men i sak förödande kritik av regeringens sätt att handlägga den europeiska marknadsfrågan — och på den punkten, i varje fall, rådde full enighet mellan honom och folkpartiledaren, hr Ohlin. Det intresse remissdebatten kunde erbjuda knöt sig också helt till de utrikespolitiska och militärpolitiska frågeställningarna. Den ekonomiska argumentering, åt vilken den övervägande delen av debatten ägnades, var skäligen likgiltig och rörde sig mest om nyanser — helt naturligt med tanke på hur långt regeringen i väsentliga stycken tillmötesgått oppositionens krav. Men när det gällde Europafrågan och försvarsfrågan

brände det verkligen till ett par gånger och både deltagare och åhörare väcktes tillfälligt ur sin letargi. Såväl hr Heckscher som hr Ohlin påtalade med skärpa de risker Sverige löper genom sin tilltagande isolering i Europa och de försummelse regeringens gjort sig skyldig till, inte bara genom att försätta oss i detta läge utan därtill genom att inte vidta några åtgärder för att förbättra det. Dessa synpunkter vidareutvecklades i första kammaren med pondus, erfarenhet och kraft av hr Boheman (fp), som med all rätt framhöll att det krävdes en gemensam nationell kraftansträngning för att åt Sverige återvinna den good-will regeringen genom sin liknöjdhet för att inte säga negativism i marknadsfrågan förlösat. Hr Heckscher varnade dessutom för en ytterligare förhalning av förberedelserna för ett svenskt atomvapenprogram och präglade i detta sammanhang den träffande maximen att »handlingsfrihet inte är detsamma som att avstå från att handla,» en iakttagelse som förvisso har tillämpning på mer än ett av områdena för regeringens verksamhet.

En viss uppmärksamhet väckte utrikesminister Undéns deklaration om den svenska FN-insatsen i Kongo och vårt förhållande till Belgien. Den föranledde inga kommentarer i den följande debatten, vilket på sina håll har tolkats som allmänt instämmande. Det kan därför finnas skäl att framhålla att den »illvilja» mot Sverige som enligt hr Undén finns i Belgien torde ha sin naturliga förklaring i den illvilja mot Belgien, som alltsedan Kongos frigörelse visats från vissa delar av den svenska opinionen, att det icke utan ingående undersökningar kan anses fastslaget att alla uppgifter om FN-övergrepp i Katanga är falska rykten och att slutligen, som också hr Boheman underströk, en rekonstruk-

tion av Kongo utan belgisk hjälp är omöjlig.

Detta inom parentes. I den mån man kan tillmäta 1962 års remissdebatt något värde på längre sikt och i större sammanhang skulle det vara att den dock blev en alarmsignal från oppositionen i Europafrågan — låt vara att regeringen som vanligt låtsades slå dövörat till. Det framgick likväl med all önskvärd tydlighet att vi befinner oss i ett läge, som från att vara bekymmersamt snabbt kan förvandlas till att bli ohållbart. Det sätt på vilket regeringen skött vår viktigaste utrikespolitiska fråga efter kriget har lett till att en majoritet av EEC-länderna med största skepsis betraktar Sveriges associationsansökan. Pondera att den blir avslagen. Vi befinner oss då i den situationen att vi antingen får göra avbön och förhandla om fullt medlemskap — vilket hade varit det naturliga från början — eller också får göra vår ekonomi beroende av östblocket med de för alla och envar uppenbara politiska följder detta skulle innebära. Hur kommer regeringen Erlander att handla, ställd inför detta val? Oppositionens viktigaste uppgift — det är konklusionen av 1962 års remissdebatt — blir att söka övertyga regeringen om att Sverige på ett eller annat sätt måste finna en väg till den europeiska gemenskapen.

Aggressionen mot Goa

Trots vädjanden från Förenta Nationernas generalsekreterare utan hänsyn till framställningar från USA:s president och Storbritanniens premiärminister gick Nehru till angrepp mot Goa — ett uppenbart fall av militär aggression.

De skäl som anfördes för detta överfall var att Goa hotade den indiska republikens säkerhet och innebar en

militär fara. Detta är påtagligen nonsens; man erinra sig att de portugisiska styrkorna i Goa utgjordes av nätt och jämnt en armébrigad utan stridsvagnar, utan något som helst militärt flygstöd och med en ålderstigen fregatt som enda marina enhet. Ännu ett skäl som anförts är, att Goa representerade ett relik av kolonialismen och att hela den indiska halvön måste tillhöra Indien. Det senare är givetvis också ett absurt argument, verkliga förhållandet är ju att den indiska halvön fortfarande utom republiken Indien tillhör tre andra stater, Burma, Nepal och Pakistan. Goas territorium är föga mer än 11 mil långt och 5 mil brett. Det har varit portugisiskt i 450 år, sedan en tid långt innan Indien existerade som suverän stat. De indiska furstarna erkände Goas oavhängighet, briterna likaså, och när den nuvarande Indiska republiken bildades förblev Goa en portugisisk besittning. I mer än 450 år har Goa levt i fred och vänskap med sina grannar, det hotade ingen, och endast genom en rent fantastisk konstruktion kunde det uppfattas som en ekonomisk eller militär fara för det övriga Indien.

De indiska ledarna har hävdat att befolkningen i Goa försmäktade under den portugisiska överhögheten och själv önskade bli inkorporerad med Indiska republiken. Intet tyder på att dessa påståenden skulle överensstämma med verkligheten. En stor del av goaneserna är kristen och ser med oro fram mot risken för religiösa trakasserier från den hinduiska majoriteten när Goa uppslukats av den indiske jätten. Många av dem är av europeisk härstamning och känner endast allt för väl den diskriminering som i realiteten hotar dem från indisk sida.

Förhistorien till anfallet är denna. För några år sedan försökte Nehru genomföra en invasion mot Goa av

s. k. »Peace Marchers» som i hundratals tog sig över gränsen till det portugisiska området. Förmodligen räknade han med att de, när de väl kommit in i Goa, skulle få understöd av goaneserna som tillsammans med dem skulle driva ut portugiserna. Till hans överraskning visade det sig emellertid att det var goaneserna själva som tog ledningen när det gällde att kasta ut fredskämparna.

Nehru tog då upp problemet med de portugisiska enklaverna inför den internationella domstolen i Haag. Domstolens utslag innebär att portugisernas rätt till dessa områden erkändes och att Indiens talan helt ogiljades. Nehru vägrade att acceptera utslaget, trots att det var han själv som hade anhängiggjort tvisten inför detta forum. Han övergick i stället till hotelser om militär invasion.

Militärt sett var läget givetvis ohållbart för portugiserna; Lissabon insåg i själva verket redan för länge sedan omöjligheten i att hålla Goa mot väpnad aggression i stor skala från Indien.

Efter ett par veckors uppladdning angrep Indien med en styrka av omkring 45 000 man, nio eller tio divisioner krigsflygplan, två hangarfartyg, minst tre andra kryssare och ett antal jagare och mindre krigsfartyg. Örlogsfartygen bombarderade kusten, tusentals ton granater och bomber regnade över den försvarslösa befolkningen. Pansartrupper och motoriserat infanteri bröt igenom de blygsamma försvarsanordningarna vid gränsposteringarna och ryckte fram mot huvudstaden. Samtidigt landsattes indiskt infanteri på kusten genom en amfibieoperation under skydd av attackflyg. På det hela taget ger angreppet intryck av att knäcka en nöt med slägga. Efter trupperna följde oförtövat kontingenter av Nehrus väpnade polis med order att infånga och

skjuta envar som försökte fortsätta motståndet. Sådana motståndsmän skulle enligt en officiell indisk förklaring behandlas som rebeller.

Det hela var över på 24 timmar. Mot en tjugodubbelt överlägsen motståndare och utan stöd av stridsvagnar, flyg eller örlogsfartyg kunde försvararna givetvis inte hålla stånd. Hundratals portugisiska soldater och civila stupade; goaneserna drabbades också av förluster under flyg- och artilleribombardemanget. Å andra sidan stupade också åtskilliga av Nehrus soldater; priset för den lättvunna militära seger deras ledare begärde.

Efter erövringen följde så militärpolisernas och arkebuseringsplutonernas arbete. Liksom fotografernas bestyr att skaffa bilder av grupper av goaneser som spontant välkomnar de indiska trupperna — under diskret betäckning av kulsprutegevär. Skådespelet erinrar på ett pinsamt sätt om vissa händelser under det andra världskriget. Nehrus pompösa förklaring omedelbart före invasionen om att »hans tålmod var uttömt» låter också som ett olycksbådande eko från 30- eller 40-talen.

Det mest anmärkningsvärda i hela denna beklagliga affär är givetvis dess brutala kontrast till Mr Nehrus moraliserande attityd under senare år. Den man som svept sig själv i Ghandis mantel och outtröttligt predikat för alla andra om icke-våld, moraliska principer och fredlig samlevnad har plötsligt själv framträtt som boven i stycket. I varje fall är överraskningen stor för den västerländska opinionen. Intrycket av Goa-episoden vore kanske mindre chockerande om man erinrade sig Nehrus insatser i Kashmirkonflikten eller det blodiga undertryckandet av Naganationalismen.

Det uppgives att Nehru personligen i själva verket skall ha varit ovillig

att ta det sista steget och tillgripa öppet våld mot Goa, men att han drevs till det av sin försvarsminister Krishna Menon. Ur västerländsk synpunkt vore det mycket oroande om det passerade innebär ett ökat inflytande för denne. Krishna Menons negativa för att inte säga aggressiva hållning mot väst är sedan länge välkänd. Det uppges rentav att han närmast är en titoist med den privata diktatorsdrömmen att som Asiens Tito balansera mellan den ryska och den kinesiska kommunismen.

Uppenbart är att Nehrus beslut att gå till angrepp påverkats av behovet att stärka hans personliga prestige inför de förestående valen i Indien. Det ekonomiska läget ter sig bekymmersamt, opinionen är irriterad över den kinesiska infiltrationen över den något oklart dragna nordgränsen och både oppositionen och extremisterna inom hans eget parti fordrade allt mer högljutt »resolut handling». Nehru måste självfallet inse att en verklig sammanstötning mellan Indiens och Kinas arméer mycket snart måste leda till ett indiskt nederlag, därtill kom f. ö. att militära operationer av nämnvärd omfattning vid denna årstid över

huvud inte låter sig genomföras i norra Indien. Något annat måste alltså tillgripas för att tillfredsställa den militanta oppositionen.

Nehru och Menon valde att företaga ett angrepp mot Goa. Ur militär synpunkt var uppgiften enkel, då portugiserna praktiskt sett inte hade något att sätta emot en massiv invasion av modernt rustade stridskrafter. Operationen kunde beräknas avklarad på något dygn. Den skulle vara ett fait accompli innan FN, Storbritannien eller USA kunde vidtaga någon motåtgärd. Angreppet skulle stärka Nehrus prestige och rimligen garantera hans återval. Risken var obetydlig. Om mot all förmodan USA eller Storbritannien skulle replikera genom att vägra de stora krediter han påräknade, skulle givetvis ryssarna med största glädje ställa sina tjänster till förfogande. I själva verket väntade Nehru till dess att hans höga sovjetryska besökare anlät till Indien och givit lugnande försäkringar på denna punkt. Därefter blev frestelsen för stark. Vår tids självkorade fredsapostel framför andra lät Krishna Menon sätta sina trupper i marsch.